

62. Budapest, I. Fő utca 14–18.

Kk, Kú, Tő

2003. január 6–7., január 27.–február 21. és április 18.–május 16. között építkezést megelőző mentő ásatást folytattunk a telkeken. A területen egykor állt három műemlékileg védett lakóházat a hetvenes évek végén lebontották, hogy helyükre modern irodaházat építsenek. Idén ezt a házat is lebontották, hogy még modernebb irodaház kerülhessen a helyére. Az ásatás három ütemben folyt, a régi épület bontási és az új épület alapmegerősítési munkáival párhuzamosan.

Az első ütemben feltártuk a 18. számú telek É-i sávjának K-i felében elhelyezkedő „díszkert” területét. A korábban kimarkolt árok természetesen minden régészeti objektumot megszüntetett. A Pala lépcső mellett fekvő mintegy félméteres sávban azonban megmaradtak az egykor itt állt házak É-i falainak alapozásai. A Ny-i szelvényrészben egy törökös, szürkésfehér habarccsal szilárdított középkori falat tártunk fel részlegesen, mivel a tetejét fél méter vastag betonlepeny borította. A középső részben egy újkori épület ÉNy-i falsarkának csonkját találtuk meg. A K-i szelvényrészben sikerült feltárnunk egy 14. század végén épült pince É-i falát és ÉNy-i falsarkát. A hasított kövekből álló fal – feltehetőleg a 18. század elején – visszabontott csonkjára épült az újkori ház fala, melyen több használati és átépítési periódus is megfigyelhető volt. Az 1970-es évek végén elbontott ház megmaradt falcsonkjának tetejére a betonkerítés építésekor az elbontott kövekből építettek egy kis múromot, amit a Pala utcai oldalon az ideai építkezés megkezdéséig látni lehetett. A középkori falhoz négy vékony középkori és török kori járósint kapcsolódott, melynek – a bolygatás által meghagyott – 10 cm vastag rétegsorát kibontottuk. A falakat a kivitelező cég május közepén megsemmisítette.

A második ütem a 16. számú telken található középkori ház belsejének és közvetlen környezetének kutatása volt. A D-i és a Ny-i fal mellett a várakozástól eltérően nem nyílt lehetőségünk az ásatásra, mivel ott az aljzatbeton a pincefalakig ért. A romtól É-ra eső mintegy másfél méter széles sávban csak az altalajt lehetett regisztrálni. A romtól K-re húzódó keskeny területen egy köves szintet találtunk, melyet 18. századi leletanyag keltezett. A D-i fal mellett kővel falazott oldalú, kis átmérőjű vízgyűjtő gödröt, az É-i oldalon pedig szintén újkori téglából rakott lépcsőalapozást leltünk. A pince kő-hevederíves kialakítású középkori falát a 19. században téglafallal elrekesztették, közepén másodlagosan elhelyezett barokk nyíláskeretből ajtót nyitva rajta. A pince belsejében a betonpadló feltörése után mintegy másfél méter vastag újkori rétegsort találtunk. Középkori használati réteg nem volt, valószínűleg az újkor elején kisebb szintsüllyesztést hajtottak végre benne. A Ny-i oldalon egy ovális gödör helyezkedett el, betöltésében késő középkori kerámiával és fadarabokkal. A pince DNy-i és ÉNy-i végéből a

pince közepe felé egy-egy kőlapokkal kiagyazott vízlevezető csatorna futott a gödör irányába Y alakban. A pincefal alapozásának alsó kősora megegyezik a feltételezett középkori járósintjével, valamint a hevederív és a „pillér” alapozási szintjével. A rom DK-i sarkánál látható „pillér” a középkori pince folytatása K felé. A rom ÉK-i sarka mellett egy újabb középkori pince DNy-i sarkát találtuk. Ennek a pincének kváderköves falát a középkor folyamán a korabeli járósintig visszabontották és a sarok felhasználásával felépítették a ma ismert házat. Betöltése vastag, török kori leleteket tartalmazó föld, majd alatta 15. század első felére jellemző kerámiákat tartalmazó, magos, fekáliás réteg volt.

A harmadik ütem az aljzatbeton megerősítését szolgáló cölöphelyek feltárása volt. Egy kivételével ezek a 1,5×1,5 m-es gödrök üresnek bizonyultak. A B7 cölöp helyén egy keskeny, középkori falcsonkot és két nagyméretű mészkősziklát találtunk.

A műemlékileg védett középkori házat – a tervek szerint – a felépítendő irodaház belső udvarában lehet majd látni.

BENDA JUDIT

63. Budapest, I. Fő utca 14–18.

Ö

A területen a tervezett építkezést megelőzően 2003. szeptember 8. és október 6. között próbafeltárást végeztünk. A 3500 m²-esre tervezett épület alapozási felületéből mintegy 1500 m²-t tártunk fel. A területet borító mintegy 3 m-es feltöltés alatt húzódó iszapos altalajban semmiféle régészeti objektumot nem találtunk. Szórványként 2 db közelebből nem meghatározható, kisméretű, jellegtelen őskori kerámiatöredék került elő. Avar sírok vagy arra utaló nyomok nem jelentkeztek.

A terület részlegesen feltártnak tekinthető.

HORVÁTH M. ATTILA

64. Budapest I., Orom utca 16.

Ø

2003. szeptember 2-án és 9-én ellenőriztem a földmunkát és a támfalépítést az 5317. hrsz.-ú ingatlanon.

A régészeti megfigyelések során megállapítható volt, hogy az Orom u. 14. és 16. számú telkek határán a támfalhoz kialakított metszettel (a 16. sz. ház körüli terepszint felett 1,8 m magasságig) laza, kövekkel, agyaggal és humuszcsíkokkal kevert feltöltést mutat. Az eredeti földfelszín mélyebben lehet, mint ez az újkori feltöltés.

A megfigyelések alkalmával régészeti leletet, vagy települési réteget nem találtunk. Így nem volt megállapítható, hogy a gellérthegyi késő bronzkori és kelta település erre a területre is kiterjedt-e avagy nem.

MARÁZ BORBÁLA